

Valtioneuvoston asetus

sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun lain (284/2023) 3 §:n 3 momentin, 4 §:n 2 momentin, 6 §:n 5 momentin nojalla ja 7 §:n 2 momentin nojalla:

1 luku

Tarkemmat säännökset valtionavustuksesta

1 §

Avustuslajit

Avustus voidaan myöntää yleisavustuksena, investointiavustuksena tai hankeavustuksena.

2 §

Avustettava toiminta

Avustuksia voidaan myöntää laajasti sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen huomioiden erityisesti toiminnan yleishyödyllisyys, yhteiskunnallinen tarve ja käytettävissä oleva määräraha.

Avustusta ei voida ilman erityistä syytä myöntää valtion, kunnan tai hyvinvointialueen vastuulle kuuluvien tehtävien rahoittamiseen, ellei näillä toimilla ole välitöntä yhteyttä kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

3 §

Avustuksen myöntämisen erityiset edellytykset

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 7 §:ssä säädetään, avustuksen myöntämisen erityisenä edellytyksenä on, että:

1) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien taikka hakijaan taloudellisesti tai toiminnallisesti kiinteässä yhteydessä olevien yhteisöjen tai säätiöiden käytettävissä olevat varat ja avustetuksi haetusta toiminnasta saatavat tuotot huomioon ottaen;

2) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan muun toiminnan laatu ja tuloksellisuus huomioon ottaen;

3) haettaessa avustusta on esitetty riittävä selvitys toiminnallisesta tai teknisestä suunnitelmasta sekä avustuksen saajan edellytyksistä rahoittaa omavastuuosuus ja lisäksi investointiavustuksissa avustetun omaisuuden käyttökulut; ja

4) avustus kohdistuu avustustoiminnalle määriteltyihin avustuskokonaisuuksiin.

4 §

Avustuksen määrä

Avustus saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän, jos muuta rahoitusta ei ole saatavilla.

Kohdennetun yleisavustuksen tai hankeavustuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten hyväksyttävästä määrästä voidaan kattaa avustuksella enintään 90 %, kun hakijan viimeisimmän, sääntöjen mukaisen säännöllisen tilikauden vahvistetun tilinpäätöksen perusteella määritetty nettovarallisuus on suurempi kuin avustuksen hakijan kuuden kuukauden kuluja vastaava summa.

Toimitilahankkeissa, toimitilojen peruskorjauksissa tai muun käyttöomaisuuden hankinnassa, pelastusalusten ja -asemien vuosikorjauksien, huollon ja tarvikehankintojen menoista sekä pelastusalusten hankinnoista hyväksytyistä kustannuksista voidaan kattaa avustuksella enintään 70 %.

Tukiasuntojen hankinnassa olemassa olevasta kiinteistökannasta erityisryhmille ja pitkäaikaisasunnottomille voidaan kattaa avustuksella enintään 50 %.

Avustuksen hakijan omistuksessa olevien asuinvuokratalojen peruskorjaukseen myönnettävän avustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 35 % korjaushankkeen avustettavaksi hyväksytyistä kokonaiskustannuksista.

Edellä 2, 3, 4 ja 5 mom. säädetyistä poiketen avustuksen määrä voi olla erityisestä syystä tässä säädetyä tasoa korkeampi.

5 §

Valtionavustuksen hakeminen

Avustusta haetaan avustuksen myöntämivuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Uuteen avustuskohteeseen haetaan avustusta kuitenkin avustuksen myöntämivuotta edeltävän vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Haettaessa avustuksia 1 momentissa tarkoitettujen vuosittaisen avustustenjaon lisäksi erityisiin tarkoituksiin avustusta on haettava sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittamaan päivään mennessä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräaikojen jälkeen saapunut hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi vain erityisen painavasta syystä.

Investointi- tai hankeavustuksissa useammalle vuodelle jaksotettava avustus voidaan hakea kerralla noudattaen 1 momentissa tarkoitettuja määräaikoja.

6 §

Avustuspäätös

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 11 §:ssä säädetään, tarvittaessa käydä ilmi suunnitelma avustuksista seuraaville vuosille. Suunnitelma ei ole sitova.

Yhdellä hakumenettelyllä useammalle vuodelle myönnettävissä investointi- tai hankeavustuksissa voidaan tehdä tulevien vuosien osalta sitova päätös jo vahvistetun talousarvion ja siihen sisältyvän määrärahan puitteissa.

7 §

Avustuksen maksaminen

Yleisavustukset maksetaan kultakin vuosineljännekseltä neljänä yhtä suurena eränä, jollei kustannusten tai toiminnan ajoittumisen olennaisten vaihtelujen taikka toiminnan muutosten johdosta ole yksittäistapauksessa perusteltua tästä poiketa.

Investointi- tai hankeavustukset maksetaan kuluja ja töiden ajoittumisen perusteella sen suuruisissa erissä kuin avustuksia katsotaan tarvittavan avustuspäätöksen mukaisten hyväksytyjen kustannusten kattamiseen. Kiinteän omaisuuden, rakennuksen ja rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan, rakentamiseen tai perusrakennukseen myönnetyn investointiavustuksen maksamisen ehtona on lisäksi, että avustuksensaaja on esittänyt rakennus- tai hankintasuunnitelman sekä selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksen toteutumisesta. Sitä ennen voidaan avustusta maksaa suunnittelukuluihin.

Jos myönnetty kohdennettu yleisavustus, investointi- tai hankeavustus poikkeaa määrältään olennaisesti haetusta avustuksesta, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi pyytää tarkennetun toimintasuunnitelman tai talousarvion ennen avustuksen maksamista.

8 §

Avustuksen käyttö

Jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen ja rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan, rakentamiseen tai perusrakennukseen, omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muussa kuin avustuspäätöksessä määrättyssä tarkoituksessa avustuksen avustuspäätöksessä määritellystä käyttövuodesta eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta saa luovuttaa toiselle ennen kuin 20 vuotta on kulunut.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, investointiavustuksen saaja voi antaa avustetuissa tiloissa harjoitettavan toiminnan tai osan toiminnasta jonkun muun järjestettäväksi, jos toiminta on avustuksen käyttötarkoituksen mukaista.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi investointiavustuksen saajan hakemuksesta vahvistaa avustettujen tilojen vuokraamisen tilapäisesti muuhun kuin avustuksen käyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan enintään vuoden ajaksi.

9 §

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustuspäätöksen mukaisesta toiminnasta tai hankkeesta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kulut.

Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset. Jos avustuspäätöksessä on ilmoitettu avustuksen osuus hyväksyttävistä kuluista, avustus voi yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa olla enintään tämän ilmoitetun avustusosuuden suuruisen, jollei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole poistot tai laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät myöskään ole lainojen lyhennykset eivätkä muut kuin 13 §:ssä tarkoitetut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

10 §

Yleisavustus

Yleisavustusta saadaan käyttää avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin ja avustettavaan toimintaan liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin.

Yleisavustusta ei saa käyttää sellaisiin irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin, jotka aiheutuvat toimintayksikön perustamisesta, laajentamisesta, uudelleenjärjestämisestä tai perusparannuksesta.

Tarvikkeiden ja julkaisujen myynnistä, tilojen vuokrauksesta ja koulutustoiminnasta tai niihin verrattavasta toiminnasta otetaan hyväksyttävänä kustannuksena huomioon vain toiminnan alijäämä.

Kohdennettua yleisavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin vähennettynä toiminnan tuotoilla.

11 §

Investointi- ja hankeavustukset

Investointi- tai hankeavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta investoinnista tai hankkeesta aiheutuviin kuluihin vähennettynä hankkeen tuotoilla.

Myönnettäessä investointiavustusta perustamismenoihin hyväksyttäviä kustannuksia ovat käyttöomaisuuden hankinta-, rakennus- ja perusparannusmenot, rakennusaikaiset korko- ja muut rahoituskulut vähennettynä vastaavilla korko- ja rahoitustuotoilla sekä perustamiseen liittyvät irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot.

12 §

Osarahoitusosuuteen myönnettävä avustus

Jos avustuksen saaja saa tai hakee samaan toimintaan rahoitusta eri rahoituslähteistä, osarahoitusosuuden kattamiseen voidaan myöntää avustus. Osarahoitusosuuteen myönnettävä avustus voidaan myöntää joko hankeavustuksena tai kohdennettuna yleisavustuksena.

Osarahoitusosuuteen haettavasta avustushakemuksesta tulee käydä ilmi, miltä viranomaiselta muuta rahoitusta saadaan tai haetaan ja mikä on muiden rahoituspäätösten arvioitu aikataulu.

13 §

Edelleen välitettävä avustus

Avustus voidaan myöntää avustuksen saajalle välitettäväksi edelleen toiselle yleishyödylliselle, oikeuskelpoiselle yhdistykselle tai säätiölle avustuksen käyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Edelleen välitettävä avustus voidaan myöntää kohdennettuna yleisavustuksena, investointiavustuksena tai hankeavustuksena.

14 §

Asiakkaiden valinta

Jos avustusta koskevassa avustuspäätöksessä edellytetään toimintaan osallistuvien asiakkaiden valintaa hakemusten perusteella, tulee avustuksen saajan:

1) ottaa asiakkaita valittaessa huomioon palvelun tai tuen tarvetta osoittavat tekijät tai asiakkaan ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot, hakijoiden yhdenvertaisuus sekä aiempi osallistuminen vastaavaan avustettuun toimintaan;

2) tiedottaa hakumenettelystä ja valintaperusteista mahdollisimman laajasti ottaen huomioon käytettävissä olevan avustuksen määrä;

3) järjestää asiakkaiden valinnan seuranta ja tilastointi niin, että avustuksen käyttöehtojen noudattamista voidaan vaikeuksitta valvoa; ja

4) säilyttää asiakkaiden valintaa koskevat asiakirjat, kuten valintaan liittyvät tarkemmat kriteerit, hakemukset, päätökset ja tilastot, kymmenen vuoden ajan avustuksen käyttöajan päättymisestä.

15 §

Avustuksen käyttöaika

Kunkin vuoden hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kulut, jotka kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan (1336/1997, muut. 1376/2016) mukaan on merkittävä kyseiseltä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen.

Yleisavustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin tai menoihin, jollei avustuspäätöksestä ilmene, että avustusta saadaan käyttää myös avustuksen myöntämivuotta aikaisemmin syntyneisiin kuluihin tai menoihin taikka alijäämiin.

Investointi- ja hankeavustusta saadaan käyttää avustuspäätöksessä ilmoitetun avustuksen käyttövuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin ja menoihin. Ennen avustuksen käyttövuotta syntyneisiin kuluihin tai menoihin avustusta saadaan käyttää, jos kulut tai menot ovat aiheutuneet avustuspäätöksessä tarkoitettusta hankkeesta.

Erityisestä syystä avustuksen käyttöaika voidaan määrätä avustuspäätöksessä 2 ja 3 momentissa säädettyä pitemmäksi.

Oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksen saaja ei ole esittänyt avustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä:

1) avustuksen käyttövuotta seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä;

2) 4 momentin erityisen määräajan kuluessa; tai

3) avustuksen saajan hakemuksen johdosta pidennetyn käyttöajan kuluessa.

Aiemmilta vuosilta siirtyvän avustuksen käyttöön sovelletaan viimeisimmän avustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia. Käyttämättä jääneeseen avustukseen sovellettavista ehdoista ja rajoituksista tehdään päätös uuden avustuksen myöntämisen yhteydessä.

16 §

Kirjanpito

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä voidaan luotettavasti seurata.

Kirjanpidon materiaali sekä avustuksen käyttöön liittyvät tositteet on säilytettävä kymmenen vuoden ajan avustuksen käyttöajan päättymisestä.

17 §

Selvitys avustuksen käytöstä

Avustuksen saajan on avustuksen käyttövuotta seuraavan toukokuun loppuun mennessä tehtävä kultakin kalenterivuodelta selvitys avustuksen käytöstä. Selvitykseen on liitettävä avustuksen käytön valvonnan ja vaikutusten arvioinnin kannalta oikeat ja riittävät tiedot. Lisäksi avustuksen saajan on pyydettyä toimitettava Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselle selvitys avustuksen käytön tuloksellisuudesta.

Jos avustuksen saajan on kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n (1336/1997, muut. 1620/2015) nojalla tehtävä konsernitilinpäätös, tämä on liitettävä selvitykseen.

Jos avustuksia on käytetty yksittäiseen avustuskohteeseen tilikauden aikana vähintään 300 000 euroa, avustuksen saajan on lisäksi toimitettava tilintarkastajan raportti avustusten käytöstä tilikauden aikana, jollei avustuspäätöksestä muuta johdu.

Tilintarkastajan raportissa on selvitettävä:

- 1) investointi-, hanke- ja toimintokohtaisen kirjanpidon järjestäminen;
- 2) työajankäytön hallinnan järjestäminen;
- 3) vuosiselvityksessä esitettyjen investointien, hankkeiden ja toimintojen tuottojen ja kulujen vastaavuus avustuksen saajan kirjanpitoon;
- 4) investoinneille, hankkeille ja toiminnoille kirjattujen palkkakulujen vastaavuus työsopimuksiin sekä eläke- ja henkilösivukulujen osuus palkkakuluista;
- 5) investoinneille, hankkeille ja toiminnoille kirjattujen muiden kuin palkka- ja toimitilakulujen suoriteperusteista syntyminen avustuksen käyttöaikana sekä kulujen hyväksyntä;
- 6) investoinneille, hankkeille ja toiminnoille kohdennettujen yleiskulujen asianmukaisuus; ja
- 7) julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattaminen investoinneissa, hankkeissa ja toiminnoissa.

18 §

Maksujärjestely takaisinperittävässä avustuksessa

Takaisinperittävä avustus ja sille laskettu korko on maksettava takaisin valtionapuviranomaisen asettamaan eräpäivään mennessä.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi avustuksen saajan hakemuksesta vahvistaa maksujärjestelyn takaisinperittäväälle avustukselle.

Maksujärjestelyssä takaisinperittävä osuus avustuksesta ja sille laskettu korko on maksettava takaisin kahden vuoden kuluessa lainvoimaisesta päätöksestä.

2 luku

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunta

19 §

Neuvottelukunnan kokoonpano

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään 12 muuta jäsentä ja näillä henkilökohtaiset varajäsenet.

Neuvottelukunnan jäsenten tulee olla sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden toimialaa edustavia, toimialan yhdistysten tai säätiöiden ehdottamia henkilöitä.

Jos neuvottelukunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka muu jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää uuden henkilön hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

20 §

Arviointi- ja avustusjaoston kokoonpano

Arviointi- ja avustusjaostossa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään viisi muuta jäsentä ja näillä henkilökohtaiset varajäsenet.

Arviointi- ja avustusjaoston jäsenet eivät saa olla työsuhteessa tai muissa sidossuhteissa avustusten hakijoihin.

Jos arviointi- ja avustusjaoston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka muu jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää uuden henkilön hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

21 §

Toiminnan järjestäminen

Neuvottelukunta ja sen jaosto voivat kuulla asiantuntijoita. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää neuvottelukunnalle ja arviointi- ja avustusjaostolle yhden tai useamman sihteerin.

22 §

Palkkiot ja korvaukset

Arviointi- ja avustusjaoston puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenelle, varajäsenelle, asiantuntijalle ja sihteerille voidaan maksaa kokouspalkkio.

Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

3 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

23 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.

24 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnetyn avustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä sekä sitä koskevassa muutoksenhaussa noudatetaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnettyyn avustukseen sovelletaan kuitenkin 18 §:n 3 momenttia.

Helsingissä x.x.2023

Ministeri

Esittelijä